

Jednokładność

Teoria

1. **Definicja 1.1** *Jednokładnością o skali k względem O (który nazywamy środkiem jednokładności) nazywamy przekształcenie płaszczyzny które każdemu punktowi A przyporządkowuje punkt A' , taki, że:*

- A, O, A' - na jednej prostej
- $|OA'| = |k||OA|$
- Jeżeli $k < 0$ to A, A' leżą po różnych stronach O , a jeżeli $k > 0$, to po jednej.

Strasznie formalnie wyszło... Alternatywna definicja: Jednokładność jaka jest, każdy widzi. Najlepiej myśleć o jednokładności jako o takim upgradowanym podobieństwie, ale ono jest mocno upgradowane, jak Zergling na III poziomie w porównaniu do tego z I w sc.

2. Jednokładność przenosi proste na proste, odcinki na odcinki, okręgi na okręgi. Mnoży przez $|k|$ długości. Zachowuje kąty i przenosi punkty przecięcia na punkty przecięcia. Przenosi równoległe na równoległe. Z grubsza zachowuje całą geometrię sytuacji.

3. **Metatwierdzenie 1.1** *Jednokładność zachowuje wszystkie sensowne konstrukcje: przenosi styczne na styczne, środki okręgów opisanych na środki okręgów opisanych, ortocentra na ortocentra itp.*

4. *Tylko informacyjnie. Dla głębszych rozważań polecam stare kółka.*

Złożenie dwóch jednokładności o skalach α, β jest:

- Jednokładnością o skali $\alpha\beta$, jeżeli $\alpha\beta \neq 1$
- Translacją (tj. przesunięciem o wektor), jeżeli $\alpha\beta = 1$ (można na to patrzeć jak na jednokładność o nieskończonym środku)

1.1 Zadania

1. Okrąg wpisany w $\triangle ABC$ jest styczny do AB w punkcie E . Niech EF będzie średnicą tego okręgu. Okrąg dopisany do boku AB trójkąta ABC jest styczny do tego boku w G . Udowodnić, że punkty C, F, G są współliniowe.

2. Okręgi O_1 i O_2 są styczne wewnętrznie w punkcie P (O_2 ma mniejszy promień od O_1). Cięciwa AB okręgu O_1 jest styczna do okręgu O_2 w M . Udowodnić, że PM jest dwusieczną kąta $\angle APB$.

3. **Twierdzenie 1.2 (prosta Eulera)** *Udowodnić, że w trójkącie nierównobocznym ABC środek ciężkości M , ortocentrum H i środek okręgu opisanego O leżą na jednej prostej.*

- (a) Rozważyć środki A', B', C' boków BC, CA, AB . Udowodnić, że środek okręgu opisanego na ABC to ortocentrum $A'B'C'$.
- (b) Udowodnić, że środki ciężkości $\triangle A'B'C'$ i $\triangle ABC$ pokrywają się.
- (c) udowodnić twierdzenie, stosując odpowiednią jednokładność.
- (d) znaleźć stosunek OM/HM .

4. **Twierdzenie 1.3 (okrąg Feuerbacha, dziewięciu punktów)** Niech H i O oznaczają ortocentrum i środek okręgu opisanego na trójkącie nierównobocznym ABC . Udowodnić, że

- (a) istnieje okrąg przechodzący przez środki boków i spodki wysokości ABC (łącznie 6 punktów),
- (b) środek F tego okręgu leży na prostej Eulera (prostej HO), jaki jest stosunek FO/HO ?
- (c) okrąg ten przechodzi również przez środki odcinków łączących wierzchołki z ortocentrum (+3 punkty).

Jeden z piękniejszych dowodów wykorzystuje odbicia ortocentrum względem boków.

1.2 Pompowanie

Zadania ze zbioru dra Pompe (na stronie), których dowody każdy na 2. etapie powinien pamiętać (i same fakty także ☺):

9	15	16	17	18	33	34	50	63
---	----	----	----	----	----	----	----	----

1.3 Jedna stereometria na pocieszenie

ZADANIE

Sfera wpisana w czworościan $ABCD$ jest styczna do ścian ABC i BCD odpowiednio w punktach P i Q . Dowieść, że $\angle APB = \angle CQD$.

Źródło: Wykłady M. Kiezy